

ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳର ଖାଦ୍ୟସାର/ପୁଷ୍ଟିସାର ମୂଲ୍ୟ

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି:

- ବର୍ତ୍ତମାନ କୌଣସି ରୋଷେଇ ଶାଳର ମୁଖ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଭାତ ବା ରୁଟି ସହିତ ତାଳି ଆମିଷ ଚରକାରୀ, ଗୋଟିଏ ବା ଦୁଇଟି ପନ୍ଦିପରିବା ଚରକାରୀ ବା ଶାଗ ।
- ଆଜିକାଲି ଖାଦ୍ୟ ଥାଳିରେ ପନ୍ଦିପରିବାର ବିଭିନ୍ନତା ଏବଂ ଫଳ ବିଭିନ୍ନତା ନାହିଁ କହିଲେ ଚଳେ ।
- ଉପଯୁକ୍ତ ସାମ୍ବୁୟ ପାଇଁ ଭାତ ବା ରୁଟି ପନ୍ଦିପରିବାର ବିଭିନ୍ନତାପୂର୍ଣ୍ଣ ଚରକାରୀ, ସାଲାଡ୍, ଲେମ୍ୟ, କଞ୍ଚା ଲଙ୍କା, ଫଳ, ରହିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ବାଦ ଆମିଷ ଚରକାରୀ, କ୍ଷାର ଜାତୀୟ ଦ୍ରୁବ୍ୟ, କଦଳୀ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତହ୍ୟ ଖାଇବା ଭଲ ।
- ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାହାରି ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳ ଖାଉଛନ୍ତି ତାହା ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବା ବାସି ଓ ବିଷାକ୍ତ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ଯୁକ୍ତ, ଯାହାକି ଆମ ସାମ୍ବୁୟ ପ୍ରତି କ୍ଷତିକାରକ ।
- ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ମଧ୍ୟ ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳର ବ୍ୟବହାର ଖୁବ୍ କମ୍ କିମ୍ବା ନାହିଁ କହିଲେ ଚଳେ ।

ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳର ଖାଦ୍ୟସାର/ପୁଷ୍ଟିସାର ମୂଲ୍ୟ

- ❖ ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁଷ୍ଟିସାର ସହିତ ଭିଟାମିନ୍ ଓ ଖଣ୍ଜ ସାର ମିଳିଥାଏ । ଏହା ଆମ ଶରୀରରେ ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିକୁ ବଢାଇଥାଏ ।
- ❖ ଏହା ବ୍ୟତାତ ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ।
- ❖ ପ୍ରତ୍ୟେହ ସମୁଦ୍ରାଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳ ଖାଇବା ଉଚିତ ।

ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପୁଷ୍ଟିବରିତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଉପଦେୟତା

- ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ SNG ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ କେବିକ ପନ୍ଦିପରିବା ଓ ଫଳ ଯୋଗାଇପାରିବା ।
- ଏହାଦ୍ଵାରା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ମାଧ୍ୟମରେ Vitamins ଓ ଖଣ୍ଜ ଲିବଣର ଅଭାବ ଅନେକାଂଶରେ ପୂରଣ ହୋଇପାରିବ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟିହୀନତା, ରକ୍ତହୀନତା, ଅନ୍ତାରକଣ୍ଟା, ଚର୍ମରୋଗ, ନଖ-ଦାତ୍ର କ୍ଷୟ ସମସ୍ୟା, ସ୍ନାୟୁ ସମସ୍ୟା, କ୍ଲୁସିୟର୍କର, ମାରାସମସ୍ୟା ରୋଗ ଆଦି ସମସ୍ୟାରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଇହେବ ।
- ଏଥୁ ସହିତ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ଵର୍ଗଣ ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି, ପଢାରେ ଏକାଗ୍ରତା, ଖେଳ-କୁଦରେ ଫୁଲ୍ଫୁଲ୍ ଆଦିରେ ବିକାଶ ହୋଇପାରିବ ।

ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟ/ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ (Balance Diet)

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି:

- ଆଜିର ଭାରତ କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଲୟ ପରିଦର୍ଶନ କରିଲେ ଆମେ ଦେଖିବା ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଛାତ୍ର ଓ ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସାମ୍ବୁଦ୍ଧି ଦୁର୍ବଳ, ରୋଗୀଶା, ବୟସ ତୁଳନାରେ ଓଜନ କମ୍ ବା ଅଧିକ, ଉଚ୍ଚତା ତୁଳନାରେ କମ୍ ଓଜନ, ବୟସ ତୁଳନାରେ ଉଚ୍ଚତା ଅଧିକ ବା କମ୍ (ଡେଞ୍ଚା, ଗେଡା) କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର ଅଛି ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସାମ୍ବୁଦ୍ଧି ଉତ୍ତମ ।
- ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି ମାତ୍ର ସାମ୍ବୁଦ୍ଧି ଦୁର୍ବଳ, ଜନ୍ମ ହେବା ପରେ ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ ଓ ଜନସଂଖ୍ୟା ତୁଳନାରେ ସମ୍ପଦର ଅଭାବ ଓ ଖାଦ୍ୟର ଅସମାନ ବିତରଣ, ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନର ଅଭାବ ବା ଜ୍ଞାନ ଥାଇ ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ ବା ଜ୍ଞାନ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଥାଇ ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟ ନ ଖାଲିବାର ଅଭ୍ୟାସ ।
- ସାମ୍ବୁଦ୍ଧି ମାନଦଣ୍ଡ ସବୁକୁ ସମକ୍ଷିଗତ ଭାବେ ବିଚାର କଲେ ପ୍ରାୟ ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଲୋକଙ୍କର କିଛି ନା କିଛି ସାମ୍ବୁଦ୍ଧି ସମସ୍ୟା ଅଛି ।

ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥରୁ ମିଳିଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଉପାଦାନର ଶରୀରରେ ଉପଯୋଗୀତା

ସ୍ନେହସାର: ସ୍ନେହସାର ଜାତୀୟ

ଖାଦ୍ୟ ଆମ ଶରୀରକୁ ବିକୃଣ ଓ ସୁନ୍ଦର
ରଖେ ଓ ଶରୀରର ତାପମାତ୍ରାକୁ
ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ଜୀବସାର ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣା: ଏହାକୁ
ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକାରୀ ଖାଦ୍ୟସାର
କୁହାଯାଏ ।

ଶ୍ରେଷ୍ଠସାର: ଶ୍ରେଷ୍ଠସାର ଜାତୀୟ
ଖାଦ୍ୟକୁ ଶରୀର ଗଠନକାରୀ ଖାଦ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।
ଶରୀର ବୃଦ୍ଧି ଓ ଶରୀରରେ ହେଉଥିବା କ୍ଷତକୁ
ପୂରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ
କରେ ।

ବୟସ, ଲିଙ୍ଗ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ
ଉପରୋକ୍ତ ଖାଦ୍ୟସାର ସବୁକୁ ଦେବିନିକ
ଆଧାରରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନୁପାତରେ
ଖାଲିଲେ ଏହାକୁ ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟ କହନ୍ତି ।

ତନ୍ତ୍ରଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟସାର: ଏ ପ୍ରକାର
ଖାଦ୍ୟସାର ଆମ ଶରୀରରୁ
ବର୍ଜ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ନିଷାସନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ
କରେ, ଏହା ସିଧା ସଳଖ ଆମ ଶରୀରକୁ
ସାହାଯ୍ୟ ନ କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ପରୋକ୍ଷରେ
ଆମ ପାଇଁ ଉପକାରୀ ।

ଟେଲ ଓ ମିଠା ଜାତୀୟ

ସନ୍ତୁଳିତ ଖାଦ୍ୟ - ଖାଦ୍ୟ ପିରାମିଡ଼

- ଆମେ ଦେବିନିକ ଯେଉଁକି ଖାଦ୍ୟ ଖାଲିବା ସେଥିରେ ଆପାତତ
୧/୨ ଶସ୍ତ୍ରୀୟ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ, ଟେଲ ଓ ମିଠା ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ,
୧/୪ ଫଳମୂଳ ଓ ପରିବା ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଓ ୧/୪ ଶାର ଓ
ଆମିଷ ଜାତୀୟ, ଡାଲି ଓ ଶିମ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ଖାଲିଲେ ଏହା
ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ ।
- ପ୍ରତ୍ୟେହ ଅନୁନ୍ୟ ଗୁରୁ ଲିଟର ପାଣି ପିଇବା ଉଚିତ ।

ଶାର ଓ ଆମିଷ ଜାତୀୟ

ଡାଲି ଓ ଶିମ ଜାତୀୟ

ଫଳ ଓ ପରିବା ଜାତୀୟ

ଶ୍ରେଷ୍ଠସାର ଜାତୀୟ

ବିଦ୍ୟାଲୟରେ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ SNGର ଭୂମିକା

ବିଦ୍ୟାଲୟ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ସରକାରଙ୍କ ଉଚ୍ଚପର୍ଦୁ ଭାତ, ଡାଲି, ଅଣ୍ଡା, ମୋଟାଦିନ, ଆଳୁ ଆଦି ଯୋଗାଇ
ଦିଆଯାଉଛି, ଯେଉଁଥିରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠସାର, ସ୍ନେହସାର, ପୁଷ୍ଟିସାର ମିଳୁଛି କିନ୍ତୁ ଭିଟାମିନ୍ ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣର ଅଭାବ
ରହିଯାଉଛି ଯାହା ପୁଷ୍ଟି ବରିଗା ମଧ୍ୟମରେ ପନି ପରିବା ଓ ଫଳରୁ ଭରଣୀ କରିଛେ ।

ଜୈବିକ ତଟକା ପନିପରିବା ଖାଇବାର ଉପକାର

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି:

- ❖ ବର୍ତ୍ତମାନର ରୋଷେଇଶାଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହୃତ, ବାସି ଓ ବଜାରରେ ମିଲୁଥିବା ପନିପରିବା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶାଳ ।
- ❖ ପନିପରିବାରୁ ସାଧାରଣତଃ ଭିଗମିନ୍ ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣ ଅଧିକ ମିଳେ ଯାହା ଆମ ଶରୀରରେ ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ବଢାଏ, ରୋଗ ହେଲେ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼େଇ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ । ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରି ଉପରୁ ପନି ପରିବାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭିଗମିନ୍ ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣ ମିଳିପାରିବ କିନ୍ତୁ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହୃତ ପନିପରିବା ସାସ୍ଥ୍ର ପ୍ରତି ହାନିକାରକ ।
- ❖ ଉପଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥର ଅଭାବ ଓ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହୃତ ପନି ପରିବା ଉକ୍ଷଣ ହେତୁ ଆଜି ବାର୍ଷିକ୍ୟ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଗ୍ରାସ କରୁଛି, ଯୌବନ ଅବସ୍ଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗରେ ପାଇତ ହେଉଛନ୍ତି ଓ ସାମାନ୍ୟ ଦେହ ଖାଗାପ ହେଲେ ବିନା ଔଷଧରେ ଶରୀର ଅସୁମ୍ଭବ ଭଲ ହେଉନାହିଁ ।

ଦେନିକ ପନିପରିବା ଖାଇବାର ଅଭ୍ୟାସ

- ✓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ସାର ଯଥା ଶ୍ଵେତସାର, ସ୍ଵେଚ୍ଛସାର, ପୁଷ୍ଟିସାର ଭଳି ଜୀବସାର ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣ ବଳକା ଶକ୍ତିକୁ ଶରୀରରେ ସମ୍ପଦ କରି ରଖେ ନାହିଁ ଯାହାକି ଖାଦ୍ୟ ନ ଖାଲେ ବି ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏହା ବସ୍ତୁ, ଲିଙ୍ଗ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ଆବଶ୍ୟକ ମୁତ୍ତାବକ ଦରକାର ହୁଏ ।
- ✓ ସ୍ଥାନୀୟ ବାତି ବରିଚାରେ ଜୈବିକ ଉପାୟରେ ଯେ କୌଣସି ପରିବା, ଫଳ, ଶାଗ, ଛୁଇଁ ଖତା ଜାତୀୟ ପରିବା ଦେନିକ ସମୁଦ୍ରାୟ ଖାଦ୍ୟର ଏକ ଚତୁର୍ଥୀଂଶ ଖାଇବା ଉଚିତ ।

ଜୈବିକ ପନିପରିବାର ଉପକାରୀତା ଓ ରାସାୟନିକ ପନି ପରିବାର ଅପକାରୀତା

କ୍ର.ସଂ	ଜୈବିକ ପନିପରିବା	ରାସାୟନିକ ଯୁକ୍ତ ଉପାଦିତ ପନିପରିବା
୧	ଜୈବିକ ପନିପରିବା କହିଲେ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ଶେତରେ ଉପାଦନ କରିବା ।	ରାସାୟନିକ ଯୁକ୍ତ ଉପାଦିତ ପନିପରିବା କହିଲେ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ବା କୃତିମ ପରିବେଶ ବଳୟ ସୃଷ୍ଟି କରି ଶକ୍ତିର ଜାତୀୟ ମଞ୍ଜ ବ୍ୟବହାର କରି ରାସାୟନିକ ସାର, ରାସାୟନିକ ଔଷଧ, କୃତିମ ହରମୋନ ଆଦି ପ୍ରୟୋଗ କମ୍ ଜମିରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଉପାଦନ କରିବା ।
୨	ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ କହିଲେ ଯେଉଁ ରତ୍ନରେ ଯେଉଁ ପନିପରିବା ଉପାଦାନ କରିବା ।	କୃତିମ ପରିବେଶ ବଳୟ କହିଲେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ, ହରମୋନ ବ୍ୟବହାର କରି ରତ୍ନରୁ ବ୍ୟତିରକେ ଉପାଦନ କରିବା ।
୩	ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟ କହିଲେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଫଳସାର, ବଜ୍ରି, ସବୁଜ ଓ ଶୁଦ୍ଧିଲା ପତ୍ର, ପନିପରିବା ଚୋପା, ଗୋବର, ଗୋମତ୍ର, ଛେଳି ଓ କୁଳୁଡା ଖତ ଦ୍ୱାରା ଜୈବିକ ସାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଏହାକୁ ଉତ୍ତିଦର ଖାଦ୍ୟ ଉପାୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଓ ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧାଳ୍ୟ ପତ୍ର ଆଦି ବ୍ୟବହାର କରି ଜୈବିକ ଉପାୟରେ କାଟ ଦମନ କରିବା ।	କୃତିମ ଉପାୟ କହିଲେ ଶକ୍ତିର ଜାତୀୟ ମଞ୍ଜ, ରାସାୟନିକ ସାର, ରାସାୟନିକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରି ଅଧିକ ପରିମାଣର ଉପାଦନ କରିବା । ଏଥରେ ଜୈବିକ ଖତ ଉତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର ନ କହିଲେ ଚଳେ ।
୪	ଉତ୍କ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପନି ପରିବାରୁ ବିଶୁଦ୍ଧ Vitamins ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣ ମିଳିଥାଏ ।	କିନ୍ତୁ ଉତ୍କ ପନିପରିବାରୁ Vitamins ଓ ଖଣ୍ଡିଜ ଲବଣ ସହ Slow Poison ରୂପକ ବିଷାକ୍ତ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ଶରୀର ମଧ୍ୟକୁ ଯାଏ ।

ଉତ୍ୟାଦି ପିତ୍ତକୁ ନିରୋଗ, ସୁସ୍ଥ ରଖିବାର ପ୍ରୟୋଗ

ବର୍ତ୍ତମାନ ପିତ୍ତକୁ ଅଧିକାଂଶ ପିଲା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଧ୍ୟନରତ । SNG2MDM ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ସୁଚିତ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ SNG ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ବଜ୍ରୀ ବସ୍ତୁ ବ୍ୟବହାର କରି MDMରେ ଜୈବିକ ପନିପରିବା ମିଶାଇ ନିରୋଗ ଓ ସୁସ୍ଥ ରଖିବାର ପ୍ରୟୋଗ ।